

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Evsebivs || De Euangelica pr[a]eparatione

Eusebius <Caesariensis>

[Augsburg], 1522

VD16 E 4299

Quod non recte in omnibus Plato sensit. Cap. x.

urn:nbn:de:hbz:466:1-34477

Horum alios bonos, alios prauos & esse & appellari. Hæc a scriptu-
raludgorum, id est a ueritate ipsa alienissima sunt. Sed unde sibi hoc
genus dæmonum constitutum est? Nemo enim mentis compos a
corporali materia, quæ irrationalis est, rationalem naturam dæmo-
num unquam constituet. Quod si etiam ipsi emanationes quædam
superioris naturæ sunt, unde igitur nequitia in his posterioribus, quæ
a primis emanarunt, nata est? quomodo autem amaritudo a dulce-
dine processit? Nam si prauis dæmones omnes tenebras & omnem
amaritudinem malignitate superarunt, quomodo ex defluxu meli-
oris naturæ ortū habuerunt? ex quasi emanassent, non mutari pro-
fecto ad peiora potuissent: si uero mutati sunt, non emanarunt cer-
te ab impassibili natura. Quod si neque a superiore natura defluxu
quodam emanasse ipsos ratione confiteri cogimur, nec a corporum
materia productos, sequitur non genitos esse, & sic ad corporum na-
turam non genitam, tertiam quandam naturam absque ortu cum deo
uniuersi collocare uidetur, ita non erit sibi deus creator ac pater o-
mnium. Sed de his satis dictum est.

Quod non recte in omnibus Plato sensit.

CAPVT. X.

Nunc de anima quid sentiat uideamus, iam igitur cum im-
mortalem Hebræis similiter scripserit, ac ad dei similitudi-
nem formatam putauerit, substantiam eius tamen ex in-
diuisibili constare cōtendit. Dicit enim in Timæo, gene-
ratione atque uirtute priorem corpore, quasi dominam animam esse
productam hoc modo. Ex indiuisibili substantia inquit, quæ sem-
per eodē modo se habet & diuisibili, tertiam quandam substantiam
inter hæc extrema cōstituit, & quod multo peius est, diuinam illam
incorpoream rationalem deoque similem animam ad asinos, lupos, for-
micas, apes, cæterasque bestias descendere asserit, & huic opinioni
absque demonstratione aliqua cæteros adherere hortat. Vsq; adeo
inquit in libro de anima errant, quousque cupiditate corporis rursus
corpori copulant, talibus autē copulant, quales mores prius in hac
uita comprobarunt. Nam quæ uentri atque turpitudini deditæ fuerant,
asinorum & similiarum bestiarum corpora ingrediuntur, quæ rapa-

H ij ces

ces atq; tyrannicæ luporum atq; accipitrum corpora ingrediuntur, quæ populares fuerant, & uulgarem modestiam atq; iustitiam consuetudine cōmuni, non philosophia & mente approbarunt, uel fornicarum, uel etiam hominum rursus accipiunt corpora. Et in Phædro ad idem inquit. Vnde singulæ animæ uenerunt ad decem usq; annorū milia non reuertuntur: non enim allatæ pennatæq; fiunt ante hoc tempus, nisi sedulo philosophatæ fuerint, aut cū philosophia priorum indulserint amoribus: iste autem ter deinceps, si hanc uitam elegerint, post mille annos circumuoluunt, & sic allatæ atque pennatæ, in tribus annorū milibus tandem perueniūt, aliæ q̄o postquam hanc uitam exierint, aut sub terra damnatæ puniuntur, aut in cœli aliquem locum leuata cōgruenter huic uitæ conuersantur, & post mille annos ad quamcunq; uitam elegerint, utræq; reuertunt. Descēdunt enim etiam in bestiarum corpora, & ex his alia perīodo rursus corpora hominū ingrediuntur. In libris autem de republica. Ab Orphei dicitur anima cygni uitam, muliebris odio generis, quoniam a fœminis occisus, nolebat fœmineum rursus uterum intrare, electam fuisse, sed cygnus ait, humanam uitam elegit. Hæc cæteraq; huiusmodi scribens, non Hebræos, sed Aegyptios in hoc fuit secutus, quod certe non fecisset, si ueritatis esset amicus, quam falsitatem non grauaremur refutare, si ratione aliqua niteretur. Nunc q̄o quoniā ipse sibi dissidet, relinquatur. Nam ut alibi ostendimus, impias animas apud inferos æternaliter puniri scribit. Et ex his q̄ modo diximus, ex sententia sua corpus eligere asserit, piæ autē in sempiterna in insulas beatorū profectas feliciter uiuere, in alijs & in Gorgia scripsit. Quomodo igitur in corpora redeunt? Sed hoc quoniā manifeste falsum contemnendum potius est, quam refutandum. Illa uero sua opinio, qua rationalem animā ex diuina & ex passua quadam atq; irrationali compositam esse arbitratur, a multis etiam Platonis sprete neglectaq; est. Seuerus em̄ Platonius in libro de anima his uerbis hanc positionē Platonis aggreditur. Si ex passibili atq; impassibili substantia diuinitus anima cōstituta est, quasi ex albo & nigro, medius quidam color necesse est tempore disseparet extremis eam penitus dissolui. Quare nō immortalis, sed mortalis anima erit, conceditur enim quæcunq; natura sine contrario non sunt, spacio

spacio tandem temporis disseparari. Si ergo anima quoque ex impassibili atque passibili substantia facta est, necesse est quemadmodum siccum ab humido, calidum a frigido, leue a graui, dulce ab amaro, album a nigro, sic & ipsam tempore distrahi, soluta contrariorum compagine. cum unumquodque ad naturam suam necessario tendat. An non uidemus quod graue est, quamuis a leuiore uictum eleuet, deferri tamen & ascendendi tarditatem atque difficultatem leuiori conjunctione afferri sua? ac similiter leue quamuis deferri cogatur, ad superiora tamen nititur. Quaecumque enim a duobus contrariis coniuncta sunt, impossibile est eodem modo semper manere. Sed non est certe anima haec duobus contrariis composita, sed simplex natura atque incorporea. unde Plato recte immortalem eam putauit. Verum quoniam ex anima & corpore constare hominem ab omnibus dicitur, ac passiones quae nobis sponte, contraque accidunt, animae passiones esse dicuntur. Hoc signo multi seducti, possibilem substantiam eius corporalem mortalemque opinati sunt. Plato vero impossibile eius naturae possibilem substantiam annectere coactus est. Quod autem aliter se res habet, a uirtutibus ipsius animae actiuis conabor ostendere. Haec de anima sufficiant.

Quod non recte de caelo Plato sensit. CAP. XI.

DE caelo vero ac Stellis, quamuis a patre omnium Hebraeis similiter productas asserat quasi deos, tamen caelestes cultas colendas consulit, sic in Epimenide dicens. Coelum inquit sicut omnes alios daemones atque deos honorare oportet, & nota ipsi apprime facere. Et post pauca, Deos uisibiles maximos, colendissimos, perspicacissimos, ac omnino primos stellarum naturam dicendum est, deinde demones colendi sunt. Quomodo autem si haec omnia facta sunt, ut ipse alibi testatur, sicut in superioribus diximus, deorum cultu honoranda sunt? cum ille solus creator omnium secundum ueritatem scripturaeque auctoritatem colendus sit? Haec perstringere placuit, ut uideas quam rectissime a nobis Hebraeorum scripturam platonica philosophia propositam esse. Ex his autem, quae nos scripsimus, facile unusquisque caetera comperiet, quae tetigimus, non ut Platonem accusemus, quem summo opere admiramur, sed ut ostendamus quanto ipse distat a Mosaica & prophetica

H iij ueritate.